

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 163

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, AUGUST 26, 1954

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

STEV. LIV — VOL. LIV

Zanimive podrobnosti, ki jih je razodel bivši sovjetski vohun Rastvorov časnikiarjem

Ambasador Zarubin, ki je hotel vedeti, kje je uskok Rastvorov, se ni odzval povabilu državnega departmanta, da bi prišel tja in z njim govoril.

PRETEKLE DNI smo poročali o pobjegu komunističnega vohuna Rastvorova iz za železne zavese v zapadno svobodo, k čemer dostavljamo danes še nekatere zanimive podrobnosti, ki jih je objavila tedenska revija Time z dne 23. avgusta. Omenjena revija piše:

Dobro se zavedajo, da je bila zapadna Evropa pretresena nad defekcijo Otto Johna, načelnika zapadnonemške varnostne službe, ki je prešel v komunistično Vzhodno Nemčijo, so Zdr. države pretekli teden opomnile svet, da je defekcija (defekcija: hiba, pomankljivost, v tem slučaju nezvestoba, ured.,) dvosmerna cesta, po kateri pa teče glavni promet v smeri proti zapadni svobodi. Na izredno sklicani konferenci s časnikiarji, jim je državni departament predstavil Jurija Rastvorova, 33 let starega bivšega visokostojnega MVD vohuna na Japonskem, ki je zbežal iz sovjetske ambasade v Tokiu ter zaprosil ameriške oblasti za politično pribežališče.

Tajni krst
Rastvorov je nastopil pred kakimi 200 časnikiarji v avditoriju državnega departmanta, s katerimi je govoril v lepi, toda zelo akcentirani angleščini. Njegova mati, je dejal, ga je dala na skrivnem krstiti, ko je bil še malo dete, pa se je bala o tem povedati celo svojemu možu,

njegovemu očetu. Očeta mu je režim izgnal z njegove male kmetije, ker je nekdanj najelkega človeka, da mu je pomagal pospraviti pridelke njegov stari oče je od gladu umrl. Njegov stric je bil vojaški zdravnik, ki so ga v bojih zajeli Nemci. Po njegovem povratku v Rusijo so ga poslali za tri leta v "kvarentinsko taborišče", ker je videl življenje v zunanjem svetu, in odlelej so ga imeli tudi vedno na sumu.

Zarubinovo 'nerazpoloženje'
"Vse svoje življenje sem si iskreno prizadeval, da bi mogel verovati v komunistični sistem", je rekel Rastvorov časnikiarjem. "Toda nisem mogel... Ko sem videl s svojimi lastnimi očmi, kako ljudje po svobodnih deželah žive svoja lastna življenja, sem sklenil, da za vedno zapustim domovino, ki je postala koncentracijsko taborišče."

Justični departament je nato naznanil, da je bilo Rastvorovu dovoljeno politično pribežališče v Združenih državah. Državni departament pa je sporočil, da je bil sovjetski ambasador Georgij Zarubin — ki je hotel poprej vedeti, kje je Rastvorov — povabljen, naj pride v državni departament, kjer bo lahko z njim govoril, toda ambasada je odgovorila, da je ambasador "nerazpoložen" (indisposed), kakor tudi vsi njegovi pomočniki.

Novi grobovi

Stefan Grozdanic

Včeraj zjutraj je umrl na svojem domu na 7724 Issler Ct. dobro poznani pionir slovenske nasebine v Newburghu, Stefan Grozdanič, star 78 let. Pokojni je bil doma iz Karlovca pri Zagrebu, odkoder je prišel sem pred 55 leti. Zadnjih 15 let je bil v pokoji. Svoječasno je bil zaposlen pri Milwright American Steel and Wire Co. Bil je med ustanovitelji fare sv. Lovrenca in Slov. narodnega doma. Bil je blaga in mirna duša ter je povsod rad pomagal. Spadal je k društvu sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ ter društvu sv. Imena. Poleg žalujoče soproge Ane, roj. Zahrasnik, zapuščata hčere Antonijo Cindrich, Frances Guacanac, Mary Roth, Jean Wallace in sina Williama kakor tudi vnuke in pravnuko. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 8:30 iz Ferfolijevega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob devetih in od tam na Kalvarijo.

Joseph Kunčič

Po 5-dnevni hudi bolezni je preminul v Euclid Glenville bolnici splošno poznani Joseph Kunčič, star 74 let, stanujoč na 17202 Grovewood Ave. Bil je vdovec. Soproga Mary je umrla leta 1947. Tukaj zapuščata hčer Josephine Perotti, vnuka John in vnukinja Josephine, sestro Anno Lenarčič v Mentor, O. in več sorodnikov. Rojen je bil v Lescah pri Sv. Križu na Gorenjskem, kjer zapuščata brata Antona in več sorodnikov. Tukaj je bival 48 let. Leta 1920 je začel restavrant na Waterloo Rd. in E. 165. St. ter je leta 1929 prevzel Hillgrove Inn na Neff Rd. Leta 1933 je imel prostor v Kmettovem poslopju dokler ni sezidal nove prostore za gostilno na E. 156. in Lucknow, katero je vodil do leta 1953, nakar je stopil v pokoj. Bil je član Društva V boj št. 53. SNPJ ter je bil med ustanovniki Floridian Club. Pogreb bo v ponedeljek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev sv. Jeroma ob 9:30 uri in nato v družinsko grobnico na Calvarija pokopališče. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v petek zvečer ob 7:00 uri.

Anna Kulwin

V torek zvečer je preminula v Euclid Glenville bolnišnici Anna Kulwin, rojena Stepic, stara 41 let, stanujoča na 20270 South Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio. Tukaj zapuščata žalujočega soproga Charlesa, 2 hčeri, Gloria in Virginia, mater Mary Stepic, rojeno Punculic, doma iz Planine pri Krki na Dolenjskem, 2 brata, John in Frank, 4 sestre, Frances Borsh, Rose Royce, Mary Oshaben, Josephine Kosec in veliko sorodnikov. Oče John je umrl leta 1939. Rojena je bila v Clevelandu ter je bila splošno poznana kot izvrstna kegljačica. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 10:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev sv. Križa na E. 200. St. Lake Shore Blvd. ob 11:30 uri in nato na Calvarija pokopališče.

Joseph J. Russ

Snoči je umrl na svojem domu na 7304 Hecker Ave., Joseph J. Russ. Pogreb bo oskrbel Grdinov pogrebni zavod. Podrobnosti jutri.

Višinski rekord

LOS ANGELES. — Letalski major Arthur Murray je poletel z letalom 90,000 čevljev visoko ter s tem dosegel nov višinski rekord.

Pomoč po poplavi prizadeti Jugoslaviji

DENVER. — Poletna Bela hiša je včeraj naznanila, da je Jugoslavija sprejela ponudbo Mr. Eisenhowerja, da bi Amerika pomagala žrtvam zadnje poplave v Jugoslaviji. Tozadevno ponudbo pomoči so že sprejele Zapadna in Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška, Madžarska in Avstrija.

PREPOVED PARTIJE UZAKONJENA

Neki komunistični veljak je izjavil, da bo partija še nadalje funkcionirala kot legalna polit. stranka. —

DENVER, Colo. — Predsednik Eisenhower je v torek podpisal zakon, ki prepoveduje obstoj komunistične partije. Ob podpisu je dejal, da je ta zakon odraz volje ameriškega ljudstva, da se zatre zarota, ki je usmerjena — "za nasilno strmoglavljenje celotne oblike naše vlade".

Kmalu zatem je neki govornik za komunistično stranko dejal, da bo partija "še nadalje funkcionirala kot legalna politišna stranka."

Ta komunist je dejal da je novi zakon "popolnoma neustaven" in da se bo partija pridružila "drugim skupinam ki si bodo prizadevale doseči, da se zakon prekliče."

Predsednik je s svojo zgodovinsko akcijo uzakonil tudi provizijo, s katero se bo pritisknilo na delavsko unije in druge skupine, ki so jih infiltrirali komunisti.

Administracija ni vprašala kongres, da bi sprejel predlog za prepoved komun. partije, ki je bil potisnjen skozi zakonodajno v njenih zadnjih dneh zasedanja. Administracija je bila namreč mnenja, da bi tak zakon sam poglgnal komuniste še globlje pod zemljo.

Toda predsednik ni ob podpisu tega zakona z ničemer pokazal, da bi bil nezadovoljen z njim. Nasprotno: Ko je v torek v svojem počitniškem letovišču podpisal ta zakon, je dejal:

"Ameriško ljudstvo je odločeno, da zaščiti sebe in svoje ustave pred vsako organizacijo v svoji sredi, ki trdi, da je politična stranka v normalnem pomen in v smislu, v resnici pa je konspiracija ali zarota, posvečena nasilnemu strmoglavljenju celotne oblike naše vlade."

"Ameriško ljudstvo je odločeno doseči to v skladu s pravico, 'fair play' in z ustavo — Združenih držav."

Zračna nesreča nad Atlantikom

AMSTERDAM, Holandska. — Veliko potniško letalo, ki je bilo na poletu iz New Yorka v Amsterdam, ni prispelo semkaj, da si bi moralo že davno pristati. Zavladala je bojazen, da se je primerila letalu morda nesreča.

50 let stare Carusove plošče

Pa mora kdo res že peti kot slavček, če ga dandanašnji primerjamo s slavnim Enricom Carusom. Pred petdesetimi leti so ponesli prvo njegovo pesem na gramofonsko ploščo.

PUNTI IN IZGREDI PO VSEJ BRAZILIJU

Izgrede vodijo komunisti, ki ščuvajo ljudstvo proti Združenim državam. — Pokojni predsednik bo pokopan v prirejski vasi, kjer je bil rojen kot kmečki sin. — Cerkev mu je kot samomorilcu odrekla katoliške pogrebne obrede.

RIO DE JANEIRO, Brazilija. Samomoru predsednika Vargas-a so sledili v torek v mnogih krajih Brazilije izgredi, ki so jih inscenirali in vodili komunisti. Glavni tarči teh izgedrov sta bila ameriško poslaništvo in ameriški konzulat v Belo Horizonte, ki ju je množica obmetavala s kamenjem. Krivdo za izgrede in vladno krizo so zvalili demonstranti, katere je vojaštvo z nasajenimi bajoneti držalo v primerni oddaljenosti od ambasade, na Zdr. države. Množica je metala kamene na poslopje poslaništva. Neka tiskovna agencija je sporočila, da je skupina po komunistih vodenih ljudi v Belo Horizonte, v vzhodni Braziliji, razbila ameriški konzulat. Neki uradnik, ki je hotel zadržati množico od razbijanja, je bil pretepen. Agencija sporoča, da je bil vodja izgrednikov komunist Roberto Costa. Samomoru predsednika Getulio Vargas-a pomeni dramatičen zaključek vladne krize, ki je nastala zaradi umora nekega letalskega majorja pred dvema tednoma in zaradi poizkusnega umora urednika liberal. časopisa, ki pa je bil samo ranjen. Nastop novega predsednika Kmalu po Vargasovi smrti je Joao Cafe, podpredsednik, brez vsakih ceremonij prevzel predsedništvo. V svoji izjavi se je Cafe identificiral kot Vargasov prijatelj in izjavil, da ga je njegova (Vargasova) smrt zadela kot "strela iz jasnega neba". V Porto Alegre je množica napadla urad filijalke National City Bank of New York. V Sao Paulo je ljudska množica napadla trgovine, ki niso takoj zaprle svojih vrat. V Rio de Janeiro so kmalu pozaprlj vse trgovine. V gl. mestu se je množica začela zgrinjati okoli Senata, — kjer je policija ustrelila v zrak, da jo je razgnala. Množica se je kmalu zopet zbrala, toda to pot so jo razpršili z bombami, ki sicer silno pokajo, pa ne povzročajo nobene škode. Vargasovo volilo sovražnikom "Jezi svojih sovražnikov zapuščam kot svoje volilo — svojo smrt", — jezapisal Vargas v svojem pismu, katero je napisal kratko pred svojo smrtjo. "Onim, ki mislijo, da so me premagali, odgovorjam s svojo zmago. Bil sem suženj ljudstva, danes pa sem se sprostil za večno življenje." Ob Vargasovi smrti so vsi ministri predložili svoje ostavke, toda ker je novi predsednik Cafe izjavil, da bo vladal po osnovah svojega mrtvega prednika, bodo verjetno nekateri še ostali.

Pogreb brez cerkvenih obredov
Neki Vargasov družinski član je izjavil, da bo Vargasovo truplo prenešeno z letalom v prirejsko vas Sao Borja, kjer je bil pokojnik rojen kot sin kmečke družine. Tam bo tudi pokopan. Katoliške avtoritete so izjavile, da bo pokopan brez obredov katoliške Cerkev, ker si je sam večno življenje. Kljub veliki in vsestranski na-

petosti, so zvečer nastejaj odprli vrata predsedniške palače, da si ljudje lahko ogledajo in pokrope mrtvega predsednika.

V torek zjutraj je 58 generalov armade in zračne sile, ki so bili nezadovoljni z Vargasovim postopanjem s častniki, prisililo predsednika k odstopu. Štiri ure nato se je ustrelil v palači Catele, ki je v Braziliji to, kar je v Združenih državah Bela hiša. Razen petletnega presledka je pokojni predsednik vladal Braziliji od leta 1930 — najprej kot diktator, potem pa kot ustavni predsednik. Njegov sedanji termin bi bil potekel leta 1956.

Tajnostna ženska je pričala o nasilju Rusov v Madžarski

Ženska je sedela za zaščitno mrežo, da ji je bila prihranjena zadrega in sramota. NEW YORK. — V torek je pričala pred odborom poslanske zbornice neka misteriozna ženska iz Madžarske, ki je povedala, kako so jo za časa vojne sovjetski vojaki napadli in ji storili silo. Po svoji izpovedi se je onesvestila. Ženska je sedela med pričevanjem za zaščitno mrežo, kjer je bilo videti samo spodnji del njenega telesa. Mreža je bila postavljena zato, da ji je bila prihranjena zadrega in sramota tekom pričevanja. Žena, ki je bila rojena v Avstriji, je povedala, da je bila na Madžarskem leta 1944, ko se je privarila tja sovjetska armada. Skrivnostna ženska je označena samo kot "madame X". Odbor ni izdal njenega imena, da ji prihrani zadrego. Ženska, ki je stara nekaj nad trideset let, je vitka bruneta. Pričala je v gladki angleščini. Po pričevanju, ki je trajalo kakih 35 minut, se je opotekla v naročje svojega moža, ki je stal za mrežo neposredno za njo. Povedala je, da sta odšla ona in njen mož leta 1944 na neko kmetijo v bližini Budimpešte, kjer sta se nastanila. Ko so prišle v deželo sovjetske čete, se je pojavila na kmetiji sedem sovjetskih vojakov, ki so zahtevali in tudi dobili jed in pijačo. Ko so se najedli in napili, so jo napadli ter ji storili silo. "Potem so zahtevali od mojega moža, naj jim zogode na harmoniko, nakar so začeli plesati z mojo materjo in našimi služkinjami. Ko so odhajali, so obljubili, da se vrnejo naslednjega dne, kar so tudi storili in me zopet napadli." Druga priča, Zoltan Pfeifer, vodja madžarske neodvis. stranke, dokler ni bila razpuščena, je pričal o množični eksekuciji 44 ljudi v vasi Syonto leta 1947.

Beg pred komunisti

SAIGON, Indokina. — Doslej je pobegnilo iz pokrajini, katere so zasedli komunisti, že 200 tisoč ljudi. Najmanj še 500 tisoč ljudi bo pobegnilo pred rdečim režimom.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Poroka — V soboto ob 9:30 se bosta v cerkvi sv. Frančiška poročila Angela M. Savnik, hči Mrs. Anne Savnik, 7507 Aberdeen Ave., in Michael Wanchick iz Sagamore, Pa. — Dve drugi hčerki Mrs. A. Savnik, Olga in Rose se bosta pa poročili pri skupni slovenosti tudi v cerkvi sv. Frančiška 9. oktobra ob 9:30. Olga bo poročila Franka Pansky, 13806 Benwood Ave., Rose pa Richarda Milbert, sina Mr. in Mrs. S. Milbert, 2077 W. 26 St. Bilo srečno čestitamo!

Pozdrave pošiljajo — Mr. in Mrs. Frank Pierce in njun sin Rev. Justin S. D. S. ter Anna Prisel pošiljajo svojim sorodnikom in prijateljem pozdrave iz St. Anne de Beaupre, Canada.

Iz bolnišnice — Frank Godic, 787 E 90 St. se je vrnil iz bolnišnice in se zahvaljuje vsem, ki so ga obiskali, mu prinesli darila in cvetje. Posebej se zahvaljuje č. gg. V. Tomcu in Vargi od sv. Vida za obisk v bolnišnici.

Razgovor državnega tajnika J. F. Dullesa s časnikiarji
Rekel je, da še vedno upa, da bo Francija odobrila pogodbo za Skupno evropsko obrambo.

WASHINGTON. — Državni tajnik Dulles je imel v torek sestanek s časnikiarji, na katerem je dejal, da še vedno upa, da bo Francija odobrila evropski armadni načrt, vključno oborožitven Nemčije. Izrazil je tudi svoje obžalovanje, da se na bruselski konferenci Francija ni mogla zediniti z ostalimi petimi evropskimi državami glede pogodbe za Skupno evropsko obrambo. Dejal je, da ostalih pet držav — Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Zapadna Nemčija in Italija — "trdno vttrajajo ob načelih miru in svobode."

Glede drugih zadev je Dulles dejal:

AMERIŠKA sedma mornarica je pod ukazom, da ima braniti Formozo pred vsakim morebitnim napadom s kitajske celine.
V TEKU ENEGA tedna bo verjetno odpotoval na Filipine, kjer se bo udeležil konference predstavnikov osmih držav, da se končno nekaj ukrene za obrambo južnovzhodne Azije. Na potu domov se bo verjetno ustavil na Formozi in na Japonskem.

Biki povzročili teror

UBEDA, Španija. — Tukaj je pobegnilo iz arene za bikoborbe pet razjarjenih bikov, ki so povzročili teror in paniko po pokrajini Granade. Eden teh bikov je nevarno ramil nekega 62 let starega kmeta. Drugi je napadel poljski traktor, tretji pa nekega osla, ki ga je do smrti pobol in opteval. Dva bika so ustrelili, tri pa še love.

Samomori na Japonskem

TOKIO. — Povprečno število samomorov je doseglo zdaj rekordno višino, po 54 na dan. —

NAJNOVEJŠE VESTI

EDWARDS AIR FORCE BASE, Calif. — Včeraj se je ubil v poiskusnih poletih z najnovejšim jet-letalom kapitan Joseph McConnell Jr., ki je nad Korejo sestrelil 16 komunističnih letal.

DENVER, Colo. — Predsednik Eisenhower je dejal, da je zelo vzradoščen nad pismom, ki ga je pisal Adlai Stevenson, vodja demokratov, francoskemu premierju Mendes-Francu v katerem pismu ga je obvestil, da stoji za predsednikom Eisenhowerjem v njegovi želji po podpisu pogodbe za Skupno obrambo Evrope, tako demokrati kakor republikanci.

WASHINGTON. — Vlada Združenih držav je včeraj razširila imenik onega blaga, ki ga zavezniške države lahko pošiljajo Sovjetski zvezi, ne da bi se jim bilo bati, da izgube ameriško pomoč.

Športniki sprejeli Kitajsko

BERN, Švica. — Mednarodna federacija atletov - amaterjev je odglasovala, da se včlani v to federacijo Rdečo Kitajsko oziroma njene atlete, odklonila pa je prošnjo Vzhodne Nemčije.

Vremenski prerok pravi:

Gozdni požar v Italiji

RIM. — Ponoči na 23. avgusta je gorel gozd ob obali jezera Albano, ki je oddaljeno samo nekaj milj od papeževga poletnega gradiča Castel Gandolfo.

Danes večinoma oblačno in bolj hladno. Dopoldne dežni pr. Popoldne vroče.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and the first week in July

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za tri mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 163 Thurs., Aug. 26, 1954

Volilna borba se je začela

Zadnji petek zvečer je 83. kongres zaključil svoje seje, njegovi člani pa so odšli vsak v svoj kraj tipat žilo volilcev. Volitve se naglo bližajo in obe stranki se trudita, da bi dobili javno mnenje na svojo stran. Da bo volilna borba ostra, kažejo že prvi volilni govori.

Na državnem vselejmu v Springfield, Ill. je glavni demokratični govornik Adlai Stevenson dejal, da upa, da bo predsednik povedal svojim republikanskim tovarišem, naj volilna borba ne bo "samo smeh in mazanje — njegov smeh in njihovo mazanje." Bivši demokratični predsedniški kandidat je hotel s tem reči, naj republikanski kandidati vodijo stvarno volilno borbo namesto zmerjanja in mazanja svojih političnih nasprotnikov ter naj se ne zanašajo preveč na predsednikov pri volilnih priljubljenosti smehljaj.

Naslednji dan je predsednik Eisenhower na istem mestu odklonil demokratske preroke temne bodočnosti in pozival volilce, naj pomagajo izvoliti Kongres, ki bo podprl njegov program, koristen vsej Ameriki in vsem Amerikancem.

Volitve v novembru bodo odločile usodo 435 članov predstavniškega doma in 37 senatorjev, odločile pa tudi o tem, kdo bo imel nadzorstvo nad zakonodajo v Združenih državah naslednji dve leti. Demokrati ali republikanci?

Izid volitev bo pokazal, če se je javno mnenje v zadnjih dveh letih nagnilo na republikansko stran ali je še vedno pretežno demokratsko.

Obe stranki imata upanje in tudi izgleda na zmago. Republikanci upajo, da jih bo kot pred dvema leti povedel do zmage predsednik Eisenhower, katerega priljubljenost v javnosti naj bi se ne bila dosti zmanjšala. Prepričani so, da bo predsednik v volilno borbo odločno posegel in podprl zlasti one kandidate, ki se bodo obvezali podpirati v bodočem Kongresu njegov program.

Predsednik je v svojem govoru v ponedeljek zvečer poudaril, da je z delom 83. kongresa dosti zadovoljen, da je dosegel lepe uspehe in da bo v tem smislu nadaljeval, če mu bodo seveda volilci izkazali zaupanje s tem, da bodo poslali v Kongres osebe, ki bodo njegove načrte podpirale.

Kaj pa je 83. kongres tako dobrega storil, da je predsednik nanj ponosen, kot je sam dejal?

Od pomembnejših zakonskih predlogov je odobril poglobitev reke sv. Lovrenca in njeno ureditev za plovbo. S tem bo odprta vodna pot velikim ladjam v Velika jezera. Ta zakon bo prinesel dosti koristi prebivalstvu okoli teh jezer tako v Združenih državah kot v Kanadi.

Izboljšanje in dopolnitev zakona o socialni varnosti bodo koristile malemu in srednjemu človeku ter mu do neke mere omogočile mirno starost. Zdi se nam pa, da so pokojnine, ki jih ta zakon predvideva, še vedno veliko prenizke za današnje druginjo.

Novi davčni zakon je prinesel raznovrstne olajšave. Dal je res vsakemu nekaj, toda gotovo največ onim, ki največ iz imajo. Je dosti bolj naklonjen velikim podjetjem in lastnikom delnic, kot pa onemu, ki živi iz rok v usta, to je delavcu, uradniku in malemu farmerju.

Če bo zakon o gibljivih cenah farmerskih pridelkov prinesel splošnosti kaj prida koristi, se bo šele pokazalo. Dosedanje znižanje cen teh pridelkov se namreč na cenah na drobno še prav nič ne pozna, kot povedo statistike.

Stanovanjski zakon je olajšal nakup lastnega doma s tem, da je podaljšal plačilno dobo in zmanjšal znesek, ki ga je treba ob nakupu plačati.

Predsednik je predložil posebno zdravstveno pozavarovanje, kar Kongres ni odobril, omogočil pa je odpis večjih bolezenskih izdatkov od davkov.

Taft-Hartleyev zakon, zaradi katerega se organizirano delavstvo vse od njegovega začetka bori, je ostal nespremenjen. Da predsednik s tem v očeh delavstva ni pridobil, je več kot gotovo.

Zakon o atomski energiji je odprl privatni industriji vrata na to polje proti močnemu odporu demokratov.

Z novim proračunom je Kongres sicer precej zmanjšal federalne izdatke, ni mu pa uspelo vse kriti z dohodki, zato je moral povišati dovoljeno mejo federalnega dolga od 275 milijard na 281 milijard.

V splošnem moremo reči, da v kolikor je Kongres pomagal malemu človeku, ki je pomoči prvenstveno potreben, je v tem nadaljeval delo, ki ga je začela v tridesetih letih demokratiška stranka. Če ob nastopu republikanske vlade smo trdili, da ne bo smela in mogla nobena vlada socialne zakonodaje omejevati, ampak samo dopolnjevati in izboljševati, kajti le na ta način je mogoče ustvariti in notranji mir in zadovoljstvo. Je pa na drugi strani v sodelovanju z republikansko administracijo Kongres odprl privatnemu kapitalu nove možnosti za službo na najrazličnejših poljih.

V smislu splošnega nerazpoložljivega proti komunizmu je Kongres odobril nekaj zakonskih predlogov, ki bodo dali vladi in njenim organom novo orožje v borbi s komunisti-

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Berečna roža

(Nadele)

Ministrant je močno potegno za zvunec pri šegeštiji, stotine glav v cerkvi se je dvignilo, orgole so z vsvo močjo poprijale, iz šegeštije so začeli prihajati belo i rdečo oblečeni ministranti, vsi lepo počesani, osem je bilo vsej, za njimi pa trije duhovniki v zlati oblacilaj — i začnola se je velka meša.

Pišta je za trenutek zgubo izpred očij Maričo, kda se je pa čopora pred njim malo prerinola, jo je opet zagledno. Po tom, kak je glavo držala, je spoznal, ka gleda v molitveno knjigo, ka moli. Z rokami se je potepkalo kre tela i zavolo gnečava žmetno potegno molitveno knjigo iz pravoga žepa. Knjiga je bila že malo znučana eli dobro si ešče razložo napis: "Hodi k oltarskomi svestvi." To Kleklinovo knjigo je dobo, kda so ga sombateljski pušpek grof Mikeš firmali. Pišta je ne bio jako vajejni knjigam. Koso pa rasohe, ob nedelaj odvečara pa vadasko puško je bio bole vajeni sukati, kak pepire v molitvenoj knjigi obračati. Dvakrat je oslino palec prle kak je prelistao v knjigi do strani z napisom "Mešne molitve."

Ne je ešče dokončao začetni molitev, je duhovnik že zaspevao "glorijo." Zdej ne mogoee več moliti. Na koroši so začnoli spevati i to tak lepo, ka je celo cerkev potegnolo zasevoj i Pišto tudi. Spevali so, ka bi človek mislo, ka se stene poderejo, čez zid ne bi bio tak debeli . . .

Po evangeliu mi je vse vtihtilo. Na predganičo pride duhovnik. Najprle si obriše od pota premočni obraz i lase i po medžimurski pozdravi vse romare od Mure i Drave, Medžimurce i Prekmurje . . . Začno je z mirnim glasom, eli pomali se je tako jako razvneo, ka so ga lahko razmili tudi vsi tisti, ka so stali zvrne cerkve tja do velke ceste. Pozvao je romare, naj se na te velki svetek izročijo v varstvo Marijino, ka de je čuvala v razburkanom življenji i ednok srednjem življenji k svojemi Sini i nebeško blaženstvo . . .

Pišta je mislo, ka je predga kak samo za njega. Spomno se je, ka so jemi mati večkrat pravili, ka so ga izročili Mariji pri Sv. Martini, kda je ešče ne rojeni bio. I zdaj čuje s predganičo zazavanje: ". . . pridite i se izročite prostovoljno Mariji tudi tisti, štere so vas vaše matere izročile njoj, kda so vas ešče pod svojim sročom nosile . . ."

Predga je minola i meša se je nadalevala. Pišta zapazi, ka je v spovedarnico, dva metra na pravo od njega prišeo duhovnik. Malo je poproso, malo si je pa z ramov pomagao i je že stao pri spovedarnici. Tretji je bio že on na vrsti i ravno kda je ministrant zazvono za podigavanje i je cela cerkev pokleknela, je stopo iz spovedarnice i friško poklekno, ka ga Mariča znabiti ne bi zaglednola.

Malu je počakao, ka je bole k sebi prišeo, te je pa začno moliti pokoro. Kda je duhovnik spevao očanaš, je on pokoro že skončao. Steo je ešče nekaj iz

čnimi rovarji. Že pred časom smo poudarili, da je vprašanje koristnosti prepovedi komunistične stranke odprto. Veliko važnejše je, da odstranimo vzroke nezadovoljstva, kot pa da spravljamo pod ključ one, ki jih skušajo politično izrabiti. Zakoni o borbi proti komunizmu bodo za Ameriko koristni le, če jih bo spremljala zadosti obširna socialna zakonodaja in poučitev širokega javnega mnenja o ciljih komunizma in o njegovih temeljnih napakah.

Dasi je bilo na zakonodajnem polju marsikaj storjenega, je bilo tudi toliko izostalega, da zakonodajne pridobitve 83. kongresa same volilcev nemara ne bodo nagnile na stran republikancev, posebno še, ker je bil dober del koristnih zakonov sprejet v dokašnji meri z demokratičnimi glasovi.

knjige moliti, pa je bila preveč velka gnečava. Bio je malo razburjeni. Ve pa to ne samo tak kak če bi k peki šo po žemljo, če ideš k prečiščavanji . . . Tudi bi rad tak šo, ka Mariča ne bi videla. Ve to ne trbej vsakšemi znati . . . V takšoj gnečavi de to lahko. Šte do pa vido? Ona je na levoj strani, on se pa kre pravoga kraja prerine do obhajilne mize . . .

Dva duhovnika sta prečiščavala, ljudstvo se je družgalo i prerivalo, vmes so deca jokala. Pišta se je phao z drugimi vred naprej. V ranta j je bio močen i tak se je zanosta friško prerino do kraja. Kda je pred njim eden stano od obhajilne mize, je Pišta stegno roko i se prijao marmorne vgraje i že je klečao . . . Kda je šo duhovnik mimo njega, ka začne opet novo vrsto obhajati, i je poleg njega bilo prazno mesto, je čuo, kak so se je val ljudi porino naprej i poleg njega je pokleknela nekša ženska. Malo je pogledno na levo, ženska pa na pravo i so se srečale Pištijove i Maričine oči . . . Prvokrat v življenji klečita eden poleg drugoga pred oltarom, pri prečiščavanji . . .

(Drgoč dele).

CLEVELAND

Obiski. Iz Čikage je na obiski pri Mrs. Veroni Francis (E. 74.) Mrs. Magda Žižek. Prinesla je celo vrsto pozdravov od vsej strani v Čikagi na vse strani v Clevelandi. Želimo ji prijeto bivanje v našem varaši. — Omenimo naknadno, ka so z zrakoplovom prišli iz Čikage v Cleveland zadnjega julijuša Mr. i Mrs. Puklavec Sr. Gučali so z Mr. Avgustom Pintaričem i Mr. Valentnom Kovačičem prle kak so tej odpotovali v stari kraj na obisk.

Romanja v Lemont na Velko mešo se je vdeležila tudi cela vrsta ljudi našega naroda. Mrs. Markolia i Mrs. Golinar sta itak vsakše leto na tom romanji. Letos smo pa videli tudi Mr. i Mrs. Jožef Zardin iz Mentora i Mrs. Ago Ključarič. Na tom romanji sta bila tudi Mr. i Mrs. J. Sinček. Mrs. Sinček je bila za botričo pri blagoslivni postaj sedem Marijinij skrivnosti v Lemonti. Tak se ji je dopadnola, ka je pravila: "Prvokrat sam bila letos eli od zdaj nadele idem vsakše leto." Mrs. Sinček je bila nato v Čikagi na kratkij počiničaj pri družini Puklavcev.

Redkost. Na vogrskoj fari sv. Marjete že dvanajset let dela organizacija katoliške akcije veliko delo apostolsko delo v pomoč duhovnikom. Moderator je letos Father Godina. Vodstvo katoliške akcije je imelo premoči tijejen svoj piknik. Bogata družina Carlin je dala na razpolgo za te piknik svojo velko, gradi podobno hižo na vzhodnomj strani Clevelanda. Mr. i Mrs. Carlin so na den piknika najprle izrazili kotrigam katoliške akcije dobrodošlico, te so pa odprli vse dveri cele velke hiže i želeli, ka bi se te den počutili v njihovoj hiži kak doma i si iz njihovij zalog z vsem postregli, nato so pa odišli od doma i prišli večer nazaj. Pri toj družini so večkrat gost tudi nadškof Hoban.

Lepe misli. Clevelandski ka-

toliški Madžari so praznovali premočno nedelo na svojem romarskom kraji v blizini Clevelanda den sv. Števana. Prišlo je več jezer vernikov. Skov Begin so vodili cerkveno opravilo, nato je pa bio zvrnešiji program (govori, petje, narodni plesi). Mnsgr. Kerner iz Kalocse, šteri je zdaj v Californiji, je med drugim eto povedao: "Eli naj čakamo Vogri svojo rešitev od tretje bojne? Ka nam je dala prva bojna? Razkosanje orsaga. Ka nam je dala druga bojna? Suženstvo pod k o m u n i z m o m. Tretja bojna nam lahko prinese smrt. Od bojne ne čakajmo odrešitve. Sv. oča papa so posvetili celi svet Marijinemi Srci. Sv. Števan je to storo z Madžari že skoro pred jezero leti. V tem je rešitev. Rešitev pride te, kda se sprebrne Rusija, kak nam je to dala vupanje fatimska Marija. Zbližanje Vzhoda z Zapadom de te, kda de na prestoli sv. Petra v Rimi kak papa — Rus, te kda se 200 milijonov Rusov priključi katliškoj cerkvi. . ." Na slavnosti sta bila tudi Rev. J. Varga i Rev. J. Godina.

CHICAGO

Povrnola se je s potovanja v Evropo i tudi v Prekmurje Miss Betty Hozian, hčerka Ignaca i Gizelle Hozian. Betty je bila na potovanji s 30 deklami Loyolske univerze. Povrnola se je z najlepšimi vtisi. Pogrobnejše v prišestnij Novinaj.

Operacija je srečno prestala Mrs. Rose Kreslin. Izda je ešče v špitali. Vrloj naročnici Ameriške Domovine želemo, ka bi se kak najprle zdrava povrnola na dom.

Krstitke so imeli v nedeljo 22. avgusta pri Mr. i Mrs. Edd Koroša Deklico so dobili i jo krstili na ime Debra Marie. S tem sta postala Jožef i Rose Koroša že 18. krat dedek i mamica. — Krstitke so imeli tudi pri Mr. i Mrs. J. Kreslin. Dobili so čvrstoga dečka. Zdej imajo 3 dečke. Dedek i mamica sta Jožef i Veronika Kreslin. — Mr. i Mrs. Frank Howard sta dobila deklajo. Zdej imajo dve hčerkici. Dedek i mamica sta John i Agnes Howard. Vsem iskreno čestitamo.

Antonia Denša.

Novice iz Chicaga

Chicago, Ill. — V sredo, 18. avgusta, smo ob obilni udeležbi prijateljev in znancev pokopali našega naročnika Petra Čemazarja, ki je živel na 2037 W. 21. Pl. Pogrebno sv. mašo je opravil sin p. Blaž, pogrebne obrede pa župnik p. Leonard Bogulin ob številni udeležbi duhovnikov iz Lemonta.

Pokojnik je dočakal 60 let. Doma iz Selc nad Škofjo Loko je prišel v Ameriko 1. 1921, pa se pet let kasneje vrnil v domači kraj, kjer se je poročil. Nato se je vrnil preko morja v Ameriko. Pred dvema leti je obhajal srebrno poroko, lani pa je doživel svoj najveselejši dan, ko je bil navzoč pri prvi sv. maši svojega sina p. Blaža. Letos je še njegova hčerka Angela končala učiteljske. Rešen skrbi za bodočnost svojih otrok je Peter odšel v večnost, kamor ga je Bog nepričakovano poklical po plačilo, ki si ga je pokojni z vzornim krščanskim življenjem tudi zaslužil. Naj v miru počiva!

Fara sv. Štefana je z njim izgubila dobrega farana, ki je bil pripravljen vedno pomagati, kadar se je šlo za dobro stvar. Zalujoči soprog, sinu i hčerkici naše sožalje!

L. Jelenc.

Piknik slovenskih lovcev

Barborton, O. — Prihodnjo nedeljo bodo imeli vsi slovenski lovski klubi včlanjeni v Slovenski lovski zvezi svoj piknik na prostorih barbortonskega lovškega kluba v Rittman, O.

Tem potom prav prijazno vabimo vse rojake, ne samo lovce

"Meddobje"

Kulturna dejavnost slovenske emigracije se krepi. To dejstvo je zabeležilo tudi časopisje doma, ki težko prenese to dejstvo. Čeprav je slovenski kulturni delavec presajen na tuja tla, je v njem še vendar ostala tradicija in iz te tradicije ustvarja in ohranja kontinuiteto prave svobodne umetnosti, ki ni diktirana po ukazih marksistične filozofije.

Središče kulturnega dela slovenske emigracije je Buenos Aires. Prav tam se je v zadnjem času začela Slovenska kulturna akcija, ki naj konsolidira celotno slovensko kulturno dejavnost v emigraciji. V načrtu ima izdajo slovenskih knjig in literarno revijo. Gotovo je to velik načrt in odkrita želja vseh Slovencev bi morala biti, da bi se ta načrt uresničil. Čas je, da oživimo naše kulturno življenje, da ga poglobimo in da postavimo v svobodi proti materijalistični demači literaturi resnično svobodno umetnost, ki temelji na krščanskem nazoru in demokratični prostosti.

Literarna revija je že zagledala beli dan. Pred menoj leži prvi zvezek "Meddobja." Že ime samo kaže, kje smo, da živimo v dobi, ki je vez med časom Dom in Sveta in med tem, ki mora priti, med dobo, ki se bo rodila, ko bo materijalistični sistem pri nas doma v popolni plehkosti.

Prozo v tej prvi številki predstavlja Lojze Novak s črtico Jakob Sršen in Bine Šulinov z Odhrojtemi stopinjami.

Lojze Novak je mlad pisatelj. Nič čudnega, da se mu mladost pozna tudi v pisanju. Črtica Jakob Sršen je lepa, izsek iz čudno zapletenega življenja, toda vendar se mi zdi, da je pisatelja bolj vlekla čudna misterioznost velikana Jakoba kakor pravo resnično življenje prekmurskega človeka. Kakor sem nekoč Novaku že rekel, to ponavljam: pričakujem, da se bo mladi pisatelj poglobil v dušo prekmurskega človeka in nam predstavil Prekmurje, ki ne bo risano samo s temnimi barvami Miška Kranjca, temveč bo čez to zemljo znal razliti tudi tiste mehke

— ti se morajo pisknika tako alitako udeležiti. Mar ne bi bila sramota, če bi ostali doma? — Pripeljite s sabo svoje prijatelje in znanca, da se vsaj enkrat na leto snidemo, malo pogovorimo, nasmejemo in razvedrimo.

Barbertonski klub se bo potrudil, da bodo vsi gostje dobro postreženi. Začeli bomo že opoldne, končali pa, kadar vas bo volja.

Čisti dobiček prireditve pojde v skupno blagajno.

Na pikniku bo izročena zmagovalnemu klubu pri streliških tekmah zvezina zastava, najboljši strelici bodo pa tudi dobili svoje trofeje.

Clevelandčani imajo najboljšo in najkrajšo pot po Rt. 21 do Rt. 224, tam naj pri luči zavijejo na desno in vozijo po Rt. 224 od Wadsworth, kjer naj v sredi mesteca zavijejo na Rt. 94 in vozijo po njej do Rittman in še nevez, če nimajo zaledja, če ni kaj dalje. Takoj izven te naselbrazceve, če ni naročnikov. S koline gre cesta preko dveh malih likimij naporu je zvezana izdaja mostov in kakih dve sto metrov ene same knjige. Kulturni deladajlje zavije na levo pot na strelišče.

Upam, da se bomo v nedeljo videli vsi lovci in lovski prijatelji na skupnem pikniku. Na svidenje!

Joseph Lekshan, predsed.

— Navadni zajec doseže povprečno starost sedem do osem let.

Kulturna Kronika

in tople paste, ki jih je prekmurska zemlja vredna. Novak naj zori v to smer. To pričakujemo od njega.

Odhrojene stopinje so delo zreljšega umetnika, delo, ki je psihološko zelo poglobljeno. Morda je nekoliko prečno, težko. V bralcu pusti vtis po smrti.

Zelo naraven je članek Anice Kralj: Obisk pri Bari Remec. Na preprost, kramlajoč način nam pisateljica pokaže delo slikarice Bare Remčeve.

Odlično je Pismo iz Nemčije, kjer se pisatelj ustavi ob znanih osebnostih kakor so Heidegger, Hoffner in Guardini.

Marjan Marolt nam je orisal Umetnost v Domovini, kjer je registriral vse, kar je novega v umetnosti doma. Članek je čudovit pregleden in jasen.

Liriko zastopajo: Tine Debeljak, Rafko Vodeb, Vinko Beličič, Vladimir Kos in Anton Novčan.

Najčistejši lirik je Beličič. Njegovi verzi so mehki, misel plava kakor listič, ki ga prinese veter. Vendar je treba reči, da je pesem Sadovi bolečin miselno močnejša od pesmi Pomladnim zvezdam.

Tine Debeljak ima pod Zapiske s kredo šest pesmi, ki predstavljajo njegovo lastno pot. Debeljakova lirika je tako svojska, včasih tako polna in boleča, da se človek čudi. Od vseh pesmi sta najboljši dve. Čaplji, ki je polna domotožja po ženi in Moj evkalipt, ki je krič po družini. Mislim, da bi ti dve morali najti nekoč mesto v Antologiji.

Rafko Vodeb je pesnik utripov. Nekaj teh je dobrih, nekaj pa jih je preveč, ker so le preveč samo igranje z besedami. Vse pa kaže, da se Vodeb še bje za svoj izraz in da bo nekoč dal iz sebe zrelo pesem.

Zelo podoben mu je Vladimir Kos.

Z eno pesmijo je zastopan tudi Borut. Ustavljeni čas je meditacija, ki pa kaže, da se vsi mladi liriki mučijo s svojo notranjostjo, da še iščejo struge kamor bi speljali svoje misli.

Novačan ima nekaj pesmi, ki so iz njegove zapuščine. Prehaja v filozofijo. Lepa in močna je pesem, ki jo je Novačanu posvetil Jeremija Kalin.

Revija ima nekaj besedi tudi o glazbi, pregled in kritiko novih knjig, posebno pa naj še omenim članek Rude Jurčeca, ki je poln misli.

Gotovo je, da teh nekaj besedi ne more dati dobrega pregleda o tej prvi številki Meddobja. Naj bo vsaj toliko, da si more vsak, ki misli revijo naročiti, ustvariti približno sliko.

Poleg Meddobja bo Slovenska kulturna akcija v tem letu izdala tudi dve knjigi in sicer Kociper: Mertik, ki bo zbirka novel in pa obsežno knjigo pisatelja Preglja Moj svet in moj čas. Naročnina za Meddobje, za obe knjigi in za Vrednote, ki bodo zbornik razprav znaša za Ameriko \$8. Za platno vezane knjige \$9 in za v usnje vezane knjige \$10.

Naročila sprejema Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave. Cleveland 3, Ohio.

Naj za konec dodam tole misel. Slovenska emigracija bo v svetu pomenila samo toliko v kolikor bo mogla svetu prikazati svoje kulturno delo. Nič ne pomagajo naporu kulturnih delavcev v tujini je neplačan delavec. Živi od fabriškega zaslužka. In mislim, da ni preveč, če pričakujejo tisti, ki se s kulturo mučijo, da bodo Slovenci po svetu darovali za kulturno življenje slovenske emigracije vsaj tisti minimum, ki je potreben, da se slovenska knjiga in slovenska beseda na tujem ohrani.

Karel Mauser.